

5.

SAMOZAPOSOLOVANJE IN DRUGAČNE OBLIKE ZAPOSLOTITVE

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

*vseživljenjska
karierna orientacija
za iskalce dela*

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

VSEBINA

1. Uvod	3
2. Samozaposlovanje	3
2.1 Zakaj ustanoviti svoje podjetje	3
2.2 Kako ustanoviti svoje podjetje	4
2.3 Kje lahko pridobim finančno pomoč	6
2.4 Kam po dodatno pomoč	7
3. Zaposlitev za določen čas	7
4. Zaposlitev s krajšim delovnim časom	7
4.1 Osebno dopolnilno delo	7
4.2 Delitev delovnega mesta	8
4.3 Delna upokojitev	8
5. Delo na domu	8
6. Delo na daljavo oziroma teledelo	9
7. Rotacija delovnega mesta	9
8. Delo po pogodbi o delu in avtorski pogodbi	9
9. Status kmeta	9
10. Družinski pomočnik	10
11. Druge možnosti	10
12. Viri in literatura	12

1. UVOD

Delodajalci vedno bolj odklanjajo standardno zaposlitev v obliki delovnega razmerja za nedoločen čas, zato je dobro, če se usmerjate v iskanje drugačnih zaposlitvenih razmerij. Med drugačne oblike zaposlitve oziroma dela uvrščamo:

1. različne oblike podjetij,
2. delo za določen čas,
3. zaposlitev s krajšim delovnim časom,
4. delo na domu,
5. delo na daljavo,
6. rotacija delovnega mesta,
7. delo po pogodbi o delu in avtorski pogodbi,
8. pridobitev statusa kmeta,
9. pridobitev statusa družinskega pomočnika.

2. SAMOZAPOSLOVANJE

Ustanovitev podjetja ali gospodarske družbe v Sloveniji določa Zakon o gospodarskih družbah:

<https://zakonodaja.com/zakon/zgd-1>

Najpogostejši obliki opravljanja pridobitne dejavnosti sta samostojni podjetnik in družba z omejeno odgovornostjo. Druge mogoče oblike so v okviru osebnih družb: družba z neomejeno odgovornostjo, komanditna družba in tiha družba, v okviru kapitalskih družb pa delniška družba, komanditna delniška družba in evropska delniška družba. Več o različnih oblikah podjetništva si lahko preberete na spletni strani Podjetniškega portala

<http://www.podjetniski-portal.si/ustanavljam-podjetje/oblika-podjetja>.

2.1 ZAKAJ USTANOVITI SVOJE PODJETJE

"Podjetništvo iz nje se ne obrestuje najbolje." (Blaž Kos, podjetnik)

K ustanovitvi lastnega podjetja vas lahko nekaj močno žene (na primer uresničitev lastne ideje) ali pa se za to odločite iz nje (na primer nepričakovana izguba službe). V prvem primeru imate mnogo večjo verjetnost za dolgoročni uspeh.

Najboljši motivi za ustanovitev lastnega podjetja so:

- ♦ **podjetniški dar:**

Če že od majhnega razmišljate o tem, da bi ustvarili podjetje, boste ne glede na ceno svojo željo po ustvarjanju po vsej verjetnosti slej ko prej uresničili.

- ♦ **izkoriščanje priložnosti:**

Če ste zaznali odlično priložnost z velikim potencialom, se morate le še odločiti, da to priložnost tudi izkoristite.

- ♦ **izkoriščanje osebnega dosežka:**

Če ste v neki dejavnosti zelo uspešni, se lahko s podjetništvom še bolj dokažete sebi in drugim.

- ♦ **neupoštevanje dobrih idej v trenutni službi:**

Mogoče v prejšnji službi vaše ideje nadrejeni niso razumeli ali je niso upoštevali. Rešitev je lahko v ustanovitvi lastnega podjetja z enako dejavnostjo, a vašimi podjetniškimi idejami.

- ♦ **samouresničevanje:**

Ali bi radi delali stvari, ki vas veselijo, na način, ki vam najbolj ustreza? Na tak način boste hitreje prišli do uresničitve samega sebe.

- ♦ **uresničitev lastne ideje:**

Imate dobro in inovativno idejo, ki bi lahko uspela na trgu dela? Poskusite jo uresničiti.

Manj primerni motivi za ustanovitev lastnega podjetja so:

- ♦ **daljša brezposelnost:**

Ste že dalj časa brezposelni in ste pomislili na ustanovitev lastnega podjetja le zato, da se rešite trenutne situacije?

- ♦ **nezadovoljstvo v prejšnji službi:**

Ste bili v prejšnji službi nezadovoljni, boljše priložnosti pa ne najdete?

- ♦ **nenadna izguba službe:**

Ste nenadoma ostali brez zaposlitve in se čez noč odločili za ustanovitev lastnega podjetja?

- ♦ **iskanje dobičkonosne dejavnosti brez jasne vizije o lastnem podjetju:**

Vas privlači možnost velikega zaslužka, nimate pa še jasne vizije o ustanovitvi lastnega podjetja?

Preden se lotite ustanavljanja lastnega podjetja, temeljito razmislite, zakaj se želite podati na podjetniško pot, in ne sprejemajte nepremišljenih ali hitrih odločitev. Statistika namreč kaže, da devet podjetij od desetih v petih letih propade. Zelo pomembno je torej, da podjetniki svoje delo opravljajo z resničnim veseljem, ne zaradi denarja ali slave, ampak zato, ker ga imajo resnično radi.

Na spodnji povezavi lahko rešite vprašalnik pripravljenosti na podjetništvo, ki vam lahko pomaga pri odločitvi, ali je ta karierna možnost za vas primerna.

http://spletisvojakariero.si/prenosi/prirocnik/13a_vprasalnikVPPjanuar2015.pdf

2.2 KAKO USTANOVITI SVOJE PODJETJE

Najprej boste potrebovali dobro poslovno idejo z bolj ali manj velikim potencialom.

a) Poslovna ideja

Vsak človek ima ideje in zamisli, vendar ni vsak sposoben v ideji prepoznati poslovno priložnost. Navadno so najboljše ideje tiste, ki rešujejo konkretne probleme in ljudem ponujajo, kar potrebujejo. Najboljše ideje navadno izhajajo iz lastnih problemov, hobijev in področij zanimanja.

"Potrebujete več kakor idejo."

Čeprav je poslovna ideja pomembna, je potrebnih še veliko drugih stvari. Bistveno bolj kakor sama ideja je pomembna tudi realizacija, sploh če ne gre za zaščiteno visokotehnoško idejo, ki temelji na znanju z visoko dodano vrednostjo. Poleg ideje je treba razviti veščine, ki pomagajo pri prebijanju skozi velikokrat neprijazen poslovni svet. Zaželeni so odločnost, pogum, trda koža, zaupanje vase ter v idejo.

Če razmišljate o samostojni podjetniški poti, premislite o naslednjih pomembnih dejavnikih za uspeh:

♦ Tveganje

Ali ste z ustanovitvijo podjetja pripravljeni sprejeti tveganje, ki lahko zajema denar, veliko vašega časa, vztrajnost in težke trenutke? Ali se zavedate možnosti, da podjetje ne uspe?

♦ Trdo delo

Ste pripravljeni na trdo delo in veliko odločitev, ki jih boste morali vsak dan sprejemati?

♦ Odgovornost

Ali sprejemate popolno odgovornost za svoj poslovni uspeh?

♦ Delovne izkušnje

Imate delovne izkušnje s področja, na katerem želite ustanoviti podjetje? Ni nujno, da so to delovne izkušnje, lahko je tudi delo v družtvih, klubih ali kje drugje.

♦ Navdušenje

Ste ob razmišljanju o ustanovitvi lastnega podjetja navdušeni?

Pomembno!

Če imate odlično idejo za začetek svoje dejavnosti, je dobro stopiti v stik z ljudmi, ki se ukvarjajo s podobno vrsto dejavnosti, da ne bi ponovili istih napak. Ugotovite:

A. Katere veščine, znanje in izkušnje so potrebni za opravljanje te dejavnosti?

- ♦ Temeljito razmislite o značilnostih dejavnosti, ki jo želite začeti.
- ♦ Poiščite podjetnike (ne v svoji neposredni bližini), ki se že ukvarjajo s podobno dejavnostjo, navežite z njimi stik.
- ♦ Povejte, da raziskujete možnosti ustanovitve lastnega podjetja. Povprašajte jih, katere veščine, znanje in izkušnje so po njihovem mnenju potrebni za opravljanje te dejavnosti.

B. Katere veščine, znanje in izkušnje imate vi?

C. Te veščine, znanje in izkušnje vam manjkajo!

- ♦ Identificirajte veščine, znanje in izkušnje, ki bi jih za opravljanje te dejavnosti morali imeti, pa jih nimate.

A - B = C

Če imate potencialno učinkovito idejo, je priporočljivo, da si vzamete čas za pripravo poslovnega načrta.

b) Poslovni načrt

Vsaka izvirna podjetniška ideja, ki se vam porodi, ni nujno tudi zelo dobra poslovna priložnost. S poslovnim načrtom razvijete svojo idejo v poslovno priložnost. Poslovni načrt pripravite tako, da se vživite v poslovanje svojega podjetja za nadaljnjih 3 do 5 let. Upoštevati morate vizijo in poslanstvo podjetja, analizo trga, kupcev in konkurence, načrt trženja, zaščito ideje idr.

c) Tim ljudi

V podjetništvu boste težko uspeli sami, potrebovali boste navdušene ljudi, s katerimi boste skupaj uresničevali vašo idejo. Priporočljivo je, da objektivno ocenite svoje prednosti in pomanjkljivosti ter poiščete tiste člane tima, ki bodo nadomestili vaše šibkosti. Pri oblikovanju podjetniškega tima vam bo zelo pomagala dobro razvita socialna mreža.

č) Kapital

Podjetje potrebuje kapital za realizacijo ideje, ustanovitev, rast in razvoj podjetja. Na voljo so vam nepovratni, lastniški (poslovni angeli, skladi tveganega kapitala) in dolžniški viri financiranja (kreditni). Poleg lastnih virov morate znati kombinirati še druge vire financiranja, ki so vam na voljo.

2.3 KJE LAHKO PRIDOBIM FINANČNO POMOČ

Finančno pomoč za ustanavljanje lastnega podjetja lahko pridobite na več načinov:

a) Subvencija za samozaposlitev

V okviru dejavnosti spodbujanja podjetništva Zavod RS za zaposlovanje občasno ponuja tudi nepovratno subvencijo za samozaposlitev, do katere so upravičene brezposelne osebe, ki se odločijo za eno od oblik samozaposlitve (s. p., d. o. o, kulturni delavci idr.). Spremljajte aktualne informacije in razpise, da se boste pravočasno vključili v program.

b) Nepovratna sredstva

Za visokotehnološka podjetja je na voljo veliko razpisov: spremljajte razpise Tehnološke agencije Slovenije (TIA - VALOR), Slovenskega podjetniškega sklada (SPS - P2), Javne agencije za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI - prehod MR) in ARRS. Iz nepovratnih sredstev lahko pridobite nekaj 100.000€, če gre za visokotehnološko idejo in prenos znanja iz inštitucij znanja.

c) Poslovni angeli in skladi tveganega kapitala

Poslovni angeli so uspešni poslovneži, ki so v preteklosti že ustanovili eno ali več uspešnih podjetij. Finančno stanje jim omogoča, da investirajo tudi v zelo tvegane naložbe. Gre za lastniško financiranje, s katerim investitor postane solastnik podjetja ter pomaga pri razvoju in rasti podjetja.

Skladi tveganega kapitala so zaprte oblike skladov, v katere investirajo banke, pokojninske in druge finančne institucije z namenom plemenitenja premoženja ob pričakovanju višjih donosov. Navadno ti skladi vlagajo v mlada majhna in srednje velika podjetja, s potencialom hitre rasti.

č) Program Erasmus za mlade podjetnike

Program je leta 2009 ustanovila Evropska komisija z namenom, da spodbuja podjetništvo med mladimi na način, da sofinancira podjetniško usposabljanje bodočim in novim podjetnikom pri izkušenih podjetnikih v tujini, znotraj EU, z namenom pridobitve podjetniških znanj in veščin. Več na: <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=s#:.V0cIPIghbPQ>

2.4 KAM PO DODATNO POMOČ

a) Podjetniški inkubatorji in tehnološki parki

Obrnite se na podjetniške inkubatorje - podporne ustanove, ki pomagajo pri ustanovitvi, pospešitvi in dolgoročni uspešnosti delovanja podjetij s tem, da jim nudijo prostor za delovanje, svetovalne storitve ter možnosti povezovanja in sodelovanja z drugimi podjetji.

b) Tekmovanja za poslovne načrte

Udeležite se tekmovanj za poslovne načrte, v okviru katerih so običajno organizirane tudi delavnice, različna izobraževanja in svetovanja. Na koncu dobite povratno informacijo o svoji ideji ter veliko znanja. Seveda pa lahko tudi zmagate in prejmete finančno nagrado.

c) Poslovni angeli

Poleg finančne investicije vam poslovni angeli lahko pomagajo tudi z znanjem, izkušnjami in socialnim kapitalom.

č) Uspešni podjetniki

Stopite v stik z uspešnim poslovnežem, ki vam bo lahko pomagal s koristnimi nasveti v zvezi s podjetništvom.

d) Poslovno izobraževanje

Na trgu je veliko poslovnih izobraževanj, tako plačljivih kot tudi brezplačnih.

e) Internet

Na internetu lahko najdete veliko informacij, ki vam lahko koristijo na podjetniški poti.

3. ZAPOSLOTEV ZA DOLOČEN ČAS

Zaposlitev za določen čas oziroma začasna zaposlitev je zaposlitev za neko določeno časovno obdobje, ki je potrebno, da se delo opravi, ter pomeni trenutno ali začasno opravljanje nekega dela.

4. ZAPOSLOTEV S KRAJŠIM DELOVNIM ČASOM

Zaposlitev s krajšim delovnim časom je tista oblika zaposlitve, kjer je delovni čas krajši od polnega, ki velja pri nekem delodajalcu. Lahko pomeni delno zaposlitev v dnevu, tednu, mesecu ali letu. Mogoče je tudi, da se dela polne delovne dni, vendar samo nekatere dni v tednu.

4.1 OSEBNO DOPOLNILNO DELO

Za osebno dopolnilno delo se šteje, kadar posameznik sam pomaga v gospodinjstvu in opravlja temu podobna dela, nabira in prodaja gozdne sadeže in zelišča ter opravlja druga manjša dela, kot so:

- ♦ občasna pomoč v gospodinjstvu in pomoč pri vzdrževanju stanovanja, hiše, počitniške hiše in

podobno, vzdrževanje pripadajočih zunanjih površin in delo na kmetiji;

- ♦ občasno varstvo otrok in pomoč starejšim, bolnim in invalidom na domu;
- ♦ izdelovanje različnih izdelkov, ki jih je pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih mogoče izdelovati na domu (na primer spominki, dekorativni predmeti, tradicionalna orodja, posoda, glasbila, sveče, razni drugi galanterijski predmeti in izdelki, predmeti za osebno uporabo ipd.), ter prodaja teh izdelkov;
- ♦ nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč;
- ♦ mletje žita ter žganje apna in oglja na tradicionalen način;
- ♦ občasno lokalno vodenje skupin in posameznikov ter prevozi na tradicionalen način.

Za osebno dopolnilno delo se šteje tudi, kadar posameznik sam izdeluje izdelke domače in umetne obrti, za katere ima pridobljeno ustrezno strokovno mnenje Obrtne zbornice Slovenije (OZS). Sem spadata izdelovanje in prodaja izdelkov domače in umetne obrti, ki so izdelani iz naslednjih materialov: gline in keramike, stekla, volne, bombaža, lana, konoplje in drugih naravnih vlaken, šibja, ličja, trsja, slame, lesa, živil, voska, naravnega usnja ter kovine in kamna.

Posameznik, ki želi opravljati osebno dopolnilno delo, mora to delo priglasiti upravni enoti, na območju katere ima stalno oziroma začasno bivališče, preden ga začne opravljati.

Več o osebnem dopolnilnem delu si lahko preberete na spletni strani Ministrstva za finance:

<http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava?zdid=1175&sid=815>

4.2 DELITEV DELOVNEGA MESTA

Delitev delovnega mesta je posebna oblika zaposlitve s krajšim delovnim časom, kjer po navadi dva ali pa tudi več zaposlenih opravljajo delo, ki bi ga sicer lahko opravljal en delavec, zaposlen za polni delovni čas. Delovni teden se lahko razdeli na različne načine, odvisno od potreb zaposlenih in delodajalca. Oba delavca prevzemata odgovornost in si delita plačo, število dni letnega dopusta ter druge ugodnosti v razmerju s številom delovnih ur, ki jih vsak izmed njiju opravi.

4.3 DELNA UPOKOJITEV

Starejši delavec lahko začne delati s krajšim delovnim časom od polnega na istem ali drugem ustreznem delovnem mestu, če se delno upokoji. Delno upokojijo se lahko osebe, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

5. DELO NA DOMU

Kot delo na domu se šteje delo, ki ga delavec s svojo privolitvijo opravlja na svojem domu ali v prostorih po svoji izbiri, ki so zunaj prostorov delodajalca. Za delo na domu se šteje tudi delo na daljavo, ki ga delavec opravlja z uporabo informacijske tehnologije. S pogodbo o zaposlitvi se delodajalec in delavec lahko dogovorita, da bo delavec na domu opravljal delo, ki sodi v dejavnost delodajalca ali ki je potrebno za opravljanje dejavnosti delodajalca. Delo na domu lahko zajema:

- ♦ kmetijske in industrijske dejavnosti (na primer v tekstilni industriji). Bistvene lastnosti, ki označujejo to skupino oblik dela na domu, so ročne spretnosti in razmeroma majhna vlaganja;

- ♦ dela v storitvenem sektorju: na primer administrativna dela, čiščenje ipd.;
- ♦ intelektualne storitve in storitve s področja informatike: na primer računalniško programiranje, oglaševanje, založništvo ipd.

6. DELO NA DALJAVO OZIROMA TELEDelo

Delo na daljavo oziroma teledelo je delo na lokaciji, ki je neodvisna od lokacije delodajalca ali pogodbenika in je lahko spremenjena glede na želje posameznega teledelavca ali organizacije, za katero teledelavec dela. To je delo, ki v veliki meri temelji na uporabi elektronske opreme, rezultat katere je delo, oddaljeno od delodajalca ali pogodbenika. Oddaljene komunikacijske povezave so lahko telekomunikacijske, elektronske ali vključujejo kurirsko službo.

Vrste dela na daljavo so:

- ♦ elektronsko delo doma: delo, ki je posredovano nekemu tretjemu s pomočjo telekomunikacij;
- ♦ teledelo: delo za delodajalca, opravljeno z razdalje, z uporabo računalnika ali telekomunikacij;
- ♦ fleksibilno delo: delo, opravljeno kjer koli (v službi, na poti, doma ...), z uporabo računalnika ali telekomunikacij.

7. ROTACIJA DELOVNEGA MESTA

Rotacija delovnega mesta je zaposlovanje brezposelne osebe na mesto delavca, ki se v tem času izobražuje in še naprej prejema plačo. Brezposelnega pri tem plačuje Zavod za zaposlovanje, tako da delodajalec v tem času nima nobenih dodatnih obveznosti.

8. DELO PO POGODBI O DELU IN AVTORSKI POGODBI

Pogodba o delu oziroma podjemna pogodba je pogodba, s katero se podjemnik zavezuje opraviti določen posel, kot so izdelava ali popravilo kakšne stvari, kakšno telesno ali umsko delo itd., naročnik pa se zavezuje, da mu bo za to plačal. Podjemna pogodba se največkrat uporablja pri obrtniških delih in popravilih, varstvu otrok, čiščenju prostorov ipd. Večja samostojnost prinaša za delavca tudi višjo stopnjo tveganja, ki se kaže v tem, da si delavec sam organizira delo in tudi sam odgovarja za uspešnost pri svojem delu.

Avtorska pogodba je pogodba, s katero se avtor zaveže ustvariti določeno delo in ga izročiti naročniku, naročnik pa se zaveže, da mu bo za to plačal honorar. Vsebina avtorske pogodbe je avtorsko delo s področja književnosti, znanosti in umetnosti.

9. STATUS KMETA

Status kmeta lahko pridobite, če se ukvarjate s kmetijsko dejavnostjo ali bi se želeli ukvarjati s kmetijsko dejavnostjo, ste

za opravljanje kmetijske dejavnosti ustrezno usposobljeni in iz te dejavnosti ustvarjate določen dohodek oziroma dokažete, da boste ustvarili določen dohodek.

Oseba, ki uveljavlja status kmeta, mora dokazati usposobljenost za opravljanje kmetijske dejavnosti. Predložiti mora dokaz, da ima strokovno izobrazbo najmanj IV. stopnje kmetijske smeri ali katero koli smer izobrazbe najmanj IV. stopnje ter opravljen preizkus znanja. Preizkus znanja s področja kmetijske dejavnosti je mogoče opraviti na kateri koli srednji kmetijski šoli.

Kot dokazilo o usposobljenosti se šteje tudi, če je oseba stara več kot 30 let in ima od 15. leta najmanj pet let delovnih izkušenj na kmetiji ali v posamezni kmetijski dejavnosti.

Več o pridobitvi statusa kmeta si lahko preberete na spletni strani Državnega portala Republike Slovenije: <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava?zdid=1223&sid=876>.

10. DRUŽINSKI POMOČNIK

Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi nudi potrebno pomoč. To je lahko oseba, ki ima isto stalno prebivališče kot invalidna oseba, oziroma eden od družinskih članov invalidne osebe (oče ali mati, sin ali hči, brat ali sestra, stric ali teta, stari oče ali stara mati ...).

Družinski pomočnik ima pravico do:

- ♦ delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače oziroma
- ♦ do sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek, če poleg opravljanja nalog družinskega pomočnika ostaja v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega,
- ♦ plačila obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo.

11. DRUGE MOŽNOSTI

a) Spodbude za zaposlovanje na ZRSZ

Zavod za zaposlovanje ponuja vključitev v programe zaposlovanja, ki omogočajo zaposlitev pri delodajalcu za določen ali nedoločen čas. Zaposlite se s finančno pomočjo, ki je izplačana delodajalcu. Tako si zagotovite socialno varnost, pridobivanje novih znanj in izkušenj, s tem pa tudi boljše zaposlitvene možnosti. Na spletni strani si lahko ogledate aktualne programe za zaposlovanje, ki so namenjeni brezposelnim osebam.

b) Delo prek agencije za zagotavljanje dela

Delavec ne opravlja dela neposredno za delodajalca, tj. agencijo, s katero je sklenil pogodbo o zaposlitvi, temveč ga opravlja na podlagi delodajalčeve napotitve za druga podjetja, ki jim delodajalec začasno zagotavlja svoje delavce. Gre za tripartitno razmerje. Pravno razmerje obstaja na eni strani med agencijo in njenim naročnikom - podjetjem, na drugi strani pa med agencijo in delavcem. Delavec je neposredno zaposlen pri agenciji, s sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi pa pridobi tudi vse druge pravice in obveznosti kot v vsakem drugem delovnopravnem razmerju.

c) Prostovoljno delo

Vključite se v prostovoljno delo, s katerim boste dobili izkušnje na področju dela, ki vas zanima. Prostovoljstvo je tudi odličen način za širjenje vaše mreže poznanstev, pridobivanje dodatnih znanj in posledično večanje zaposlitvenih možnosti. Več informacij lahko dobite na spletni strani nosilke Slovenske mreže prostovoljskih organizacij Slovenije, Slovenske filantropije:

<http://www.prostovoljstvo.org>.

12.VIRI IN LITERATURA

- ♦ Erjavec, Š. (2008). Fleksibilne oblike zaposlitve v Sloveniji. Diplomsko delo.
- ♦ Tomažič, L. (2011). Fleksibilne oblike zaposlovanja v Republiki Sloveniji. Diplomsko delo.
- ♦ Priročnik: Nasveti in navodila za razna opravila iz sveta umetnosti, dostopno na: http://www.artservis.org/prirocnik/prirocnik_status.htm
- ♦ Priročnik: Pred ustanovitvijo podjetja, dostopno na: <http://www.vzu.si/upload/File/Ustanovitev%20podjetij.pdf>
- ♦ Zakon o delovnih razmerjih, dostopno na: <http://www.uradni-list.si/1/content?id=36364>

Spletne strani:

- ♦ eVEM, državni portal za podjetja in podjetnike: <http://evem.gov.si/evem/drzavljeni/zacetna.evem>
- ♦ Državni portal Republike Slovenije: <https://e-uprava.gov.si/e-uprava/portal.euprava>
- ♦ Erasmus for young entrepreneurs: <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/page.php?cid=5>
- ♦ JAPTI – Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije: <http://www.japti.si>
- ♦ Kos Blaž, blog: <http://www.blazkos.com>
- ♦ Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo: <http://www.mgrt.gov.si/si>
- ♦ Mladi podjetnik: <http://mladipodjetnik.si>
- ♦ Podjetniški portal: <http://www.podjetniski-portal.si>
- ♦ Portal za inovativne – Imam idejo: <http://www.imamidejo.si>
- ♦ Poslovni angeli Slovenije: <http://www.poslovniangeli.si>
- ♦ Slovenski regionalno razvojni sklad: <http://www.regionalnisklad.si>
- ♦ Slovenski podjetniški sklad: <http://www.podjetniskisklad.si>
- ♦ Tehnološki park Ljubljana: <http://www.tp-lj.si>
- ♦ Zavod RS za zaposlovanje: <http://www.ess.gov.si>
- ♦ Združenje inkubatorjev in tehnoloških parkov Slovenije: <http://www.businessincubation.si/slo>

Avtorica: Jasna Kovač
Lektoriranje: Nuša Mastnak
Ljubljana 2012